

Zalecenia prewencyjne przy pozyskiwaniu drewna na potrzeby gospodarstwa rolnego

W gospodarstwie rolnym drewno wykorzystywane jest do różnych potrzeb, m.in. do ogrzewania powierzchni mieszkalnej i gospodarczej, do przygotowywania karmy dla zwierząt, jako materiał stosowany do budowy płotów, zagród, więźby dachowej itp.

Wycinka drzew w lesie, sadzie, na łąkach i nieużytkach wiąże się z dużym ryzykiem wypadku. Niebezpieczne zdarzenia występują podczas cięcia i rąbania oraz w czasie transportu i magazynowania drewna.

Rocznie w trakcie wykonywania czynności związanych z pozyskiwaniem drewna, wypadkom ulega prawie dwa tysiące rolników, w tym kilku traci życie (2012r. – 7 ofiar, 2013r. – 4 ofiary – dane statystyczne Centrali KRUS). Najczęstsze przyczyny tych zdarzeń to :

- niewłaściwy sposób ścinki i obalania drzew (niewłaściwa organizacja stanowiska pracy, brak koordynacji pracy zespołowej)
- zły stan techniczny urządzeń wykorzystywanych podczas pracy (brak osłon i zabezpieczeń ruchomych części maszyn, brak napraw i regulacji pilarek)
- wykonywanie napraw i regulacji maszyn przy włączonym napędzie
- nieprawidłowe trzymanie pilarek i siekier
- nieporządek w miejscu wykonywania pracy
- nieumiejętny sposób rozłupywania drewna (niestabilny pień, przytrzymywanie ręką kłocy drewna)
- brak odzieży ochronnej w tym okularów
- stan psychofizyczny rolnika (stan uniemożliwiający bezpieczne wykonywanie pracy, wykonywanie pracy po spożyciu alkoholu, zmęczenie i stres).

W 2014 roku do Oddziału Regionalnego KRUS w Opolu zostało zgłoszonych 46 wypadków, które miały miejsce przy pozyskiwaniu drewna na potrzeby gospodarstwa rolnego (zakwalifikowanych do grupy wypadkowej „pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń). Jest to druga, po upadkach osób, najliczniejsza grupa, w której dochodzi do zdarzeń wypadkowych.

Do licznych okaleczeń i amputacji dłoni dochodzi podczas cięcia drewna na pilarkach tarczowych – zwykle na urządzeniach domowej konstrukcji nieposiadających osłon zabezpieczających przed pochwyceniem przez tarczę piły, wokół których bywa nieuprzątnięta

i śliska nawierzchnia. Podobne urazy są odnotowywane także podczas rozłupywania kłocy drewna na mniejsze, gdy rolnicy używają niestabilnych, zniszczonych pieńków, a rozłupywany materiał przytrzymują ręką.

Niebezpieczne urazy ciała (głównie nóg) występują także podczas pracy z pilarkami łańcuchowymi. Najczęściej w wyniku odbicia lub zakleszczenia wynikającego z nieprawidłowej obsługi urządzenia.

Warto pamiętać przed przystąpieniem do pozyskiwania drewna, że czynności te są obarczone dużym ryzykiem wypadku. Do pracy należy przystępować w pełni dyspozycyjnym, zdrowym, wypoczętym, skoncentrowanym, najlepiej w towarzystwie drugiej osoby. Należy także zadbać o ład i porządek w miejscu wykonywania czynności oraz odpowiednie ubranie robocze i ochrony osobiste (buty na protektorowej podeszwie ze wzmocnionymi noskami, rękawice, kask z osłoną twarzy, okulary, ochronniki słuchu, maseczki przeciwpyłowe) oraz przestrzegać następujących zasad w trakcie :

1. ścinania i obalania drzewa

- sprawdzić przed rozpoczęciem pracy stan techniczny pilarki spalinowej (działania hamulca bezpieczeństwa i innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo pracy, napięcie i ostrość łańcucha tnącego, obroty biegu jałowego, prawidłowe smarowanie łańcucha tnącego)
- zachować ergonomiczną, stabilną pozycję ciała (pracować w lekkim rozkroku, trzymając pilarkę blisko ciała, nie pracować pilarką powyżej linii barków)
- ustalić przed przystawieniem do ścinki kierunek obalania drzewa i upewnić się czy w strefie niebezpiecznej (dwukrotna wysokość drzewa) nie przebywają osoby postronne
- ustalić zasady komunikowania się osób przebywających w strefie zagrożenia i przygotować ścieżkę oddalenia
- ściągać drzewa na ziemię bezpośrednio po ścięciu, zachowując szczególną ostrożność, nie należy odcinać kawałków drzewa od odziomka drzewa zawieszzonego
- nie przebywać pod złamanym, opierającym się lub zwisającym wierzchołkiem drzewa

2. transportu drewna do gospodarstwa

- nie przekraczać dopuszczalnych norm dźwigania – mężczyźni 30 kg przy pracy stałej, 50 kg przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w ciągu 4 godzin/dobę)
- zabezpieczyć pasami spinającymi ładunek przed upadkiem
- nie przebywać na transportowanym drewnie, zaczepie lub innym nieprzystosowanym do transportu osób miejscu
- oznakować i oświetlić transport w czasie poruszania się po drodze publicznej

- zachować szczególną ostrożność podczas pokonywania wzniesień i pagórków-zabrania się jazdy z wyłączonym silnikiem lub rozłączonym napędem „na luzie”

- jechać z bezpieczną prędkością, bez ostrych skrętów

3. wyładunku drewna

- przygotować stabilne podłoże pod miejsce składowania drewna

- ustalić sposób komunikowania się osób zajmujących się rozładunkiem drewna

- upewnić się czy w pobliżu nie ma osób postronnych

- zabezpieczyć środek transportu przed niekontrolowanym stoczeniem lub przemieszczeniem

4. przecinania i rąbania drewna

- zadbać o ład i porządek oraz właściwe oświetlenie w miejscu cięcia drewna

- ustawić pilarkę tarczową na równym, twardym podłożu i zabezpieczyć przed przesuwaniem

- nie zbliżać palców do tarczy piły, do popychania materiału stosować popychacze

- używać pilarek tarczowych wyposażonych w osłony, podajniki, wyłącznik znajdujący się w zasięgu ręki osoby obsługującej urządzenie. Pilarka do cięcia wzdłużnego powinna być wyposażona w klin rozszczepiający, a stosowana przy cięciu poprzecznym w mechanizm doprowadzający materiał (sanki, ruchomy stół lub kozioł wahadłowy)

- dobrać wielkość tarczy i rodzaj zębów do grubości i rodzaju przerywanego materiału

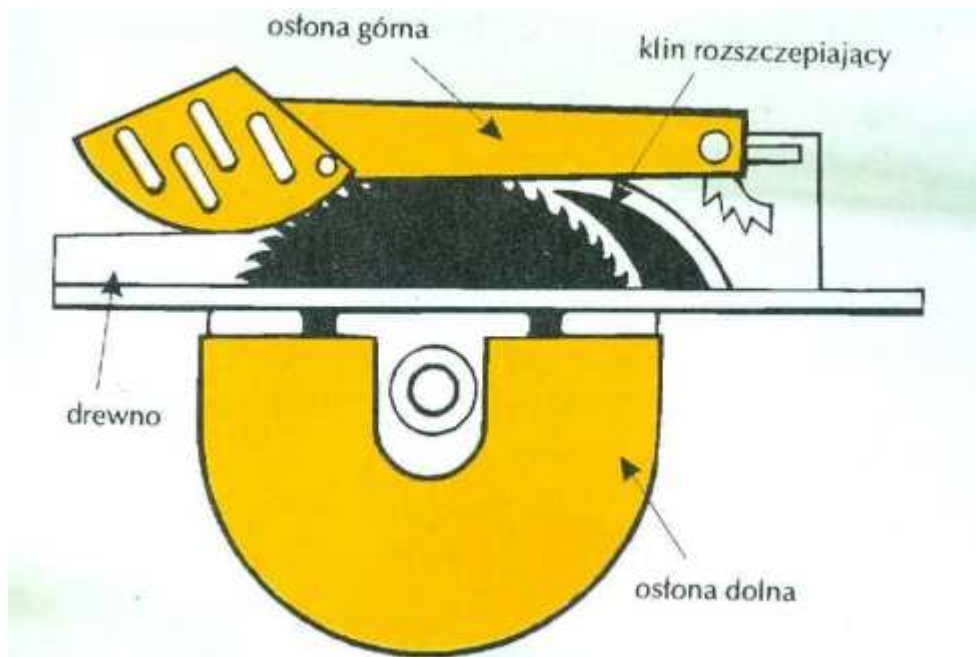
- nie stać na linii możliwego odrzutu w trakcie przesuwania przerywanego materiału

- nie pracować na pilarence z uszkodzoną i wyeksploatowaną tarczą

- stosować stabilny, odpowiedni do wzrostu pieńki

- nie przytrzymywać drewna ręką

- używać narzędzi sprawnych technicznie

Elementy konstrukcyjne pilarki tarczowej istotne dla bezpieczeństwa pracy

Bardzo proszę o bezwzględne przestrzeganie powyższych zaleceń, aby nie doprowadzić do wypadku przy pracy, niejednokrotnie bardzo tragicznego.

Źródło: www.krus.gov.pl

Z wyrazami szacunku

Jan Krześciński

Dyrektor

OR KRUS w Opolu